

מעט אה שרה הקטל, שבילים מתפתח לים בין בנימי, כנסיה ובתי כנסת. שוליהמשעולים ממוקשים, שלטנים יג דרות מתרועעים מכל עבר: אל חס עה, כאן מוקשים! משרדהדתות, הק דים רפואה למכה והתקין "ים" של את דרכך בתוך לביריני המבואות וה פתחים. עוד סמטה צרהקצרה, אהה אתה מתכופף אינסטנקטיבית, פתח בעל סף מוכנה קמעה והנה אולם בעל קשתות וכוכים, עמודים התומכים את התקרה הכבדה הקורסת — קברידוד. ארגו מאורך, צבעי טרם ויגע, עד שהעלה פסים כחולים לבנים. הצבע טרי למדי... כתובת באתיות קירושלהבנה: "דוד מלך ישראל חי וקים" ואתה מר סוף בדמיון: "מונח כאן"...

יהודי בעל פיאות, קפוטה ונעלי בית, שגורים לבנות מתבלטות מתוכן, מסתמא נטוריקתא, מכביר תפילה ודי מע, ליד מלך ישראל. (כמה היה מנסה למרר את חייו, לו קם לתחייה, הוא למלכות ישראל...) לפיה, הובא גנה על ידי רצים מבני העוורים, משמים כסנה. זוג ארונות קודש, מכוסים כפי רוכת רקומה, שוכנים כבוד בחצר שני. בקרבת מקום תערוכת חנוכיות נאות ומוכספות, מזכירות בהדר ברוקם ושפעת עשרם, כנסייה נוצרית במחילה.

אנו יוצאים לשלוחה צדדית, וצר פים מעל גגון שטוה, בלב נצבט בהר הצופים. איה הימים והלילות, אתה שורנו, מעל פסגת הצופים, אהה בקך ירושלים, בעת שחזינו בה, מבעד לקשתות האוניברסיטה או מבית החור לים "הדסה" ק לאהרן, על גבי מגר מסקרים, עורכת מחלקת לגיונים, שער בהרגלי סדר, האצבעות הפשוטות של היד, מתקפצות לאגרוף והפה, הפעור קמעה בכאבי, נחשק.

אנו מתקדמים עוד קמעה. מציצים בעד לאשנב של עמדת שקים: החוכה קרובה כמחשווי אבן. קול צעקות ילדים, מסתמא משקים בכדור, נשמעות כה עבר הוא. לגיוני, כפיהאדומה, מת רומם — המרחק עשרה מטרים — אנו חורים, כששתיקה עמוקה כובשת את כולנו, ואנו הולכים ומהרהרים...

זה 50 שנה בשורת הילד

SHOFMANS BEBE

נהנה

סנון אנקה קום

תוצרת עדיך

ג. טופירציאנו הוא משורר רומני שזמנו נפטר לפני למעלה מעשר שנים ספריו: "בלדות עליונות ועצור בות", "פרודיות מקוריות", "שקדים מרים", "מכתבים ללא כתובת", "טופיר ציאנו דומה בכמה מובנים לאלתרמן שלנו. כתב ליריקה ענוגה וגם סאטירה חריפה. יש ששני היסודות עולים בקי נה אחד בשיריו. חוש הבקורת וההת אמה הלירית למקור שהוא מחקה — משווים לפרודיה שלו ערך מיוחד. טי פור זה לקוח מתוך קובץ הפרוזה שלו "מכתבים ללא כתובת" והוא ניתן כאן בעברד קל.

מבין כל בעליהחי המזיקים, שהציפו את ארצנו — האוטו הוא המזיק ביותר. בשעה שעובר אוטו ברחוב היו הבריות צריכים לבקש לעצמם מקלט בבתים ועל גגות ולא לסמוך על מלם בלבד. אלא שכן טבעו של אדם: משונרגל לסכנה אין היא נראית לו כה נוראה. על כן, בשעה שמופיע מאי שם איה אוטו, מהרהר לו כל אחד: ולבד שלא ידורך עלי... כלומר, כל אחד מאתנו מקווה, כי הפעם ידרוס האוטו אדם אחר. ואחרי שאנו עורר כים חשבון נדיב זה אנו פונים כל אדם לדרכו, כאילו לא קרה כלום.

האוטו — תמיד הוא ממרר: דומה כאילו היה חושש שמא יאחר לרכבת. ולמה לו להיחפז, אינני מבין, שהרי בסופו של דבר יגיע אף הוא לאותו מקום אשר לשם מגיעים כולם בסופו של דבר...

לעולם אין איש יודע לאן מועדות פני האוטו ואף איש משום מה הוא נחפו. כדי למצוא פשר לחידה זו היית צריך לרדוף אחריו ולהשיגו, -- דבר שאינו ניתן כלל לאורח פשוט, לאימובן. רק ועדה רשמית של מהר חים, שברגליהם סקטים מונעים בחשמל או שעל זנבם זרע אימי הרדל, היתה יכולה להשיגו ולתבוע ממנו דיון-חש בון על מעשיו. אלא שאנו מסופק אם אפילו הועדה זו היתה מצליחה לקבל ממנו תשובה המניחה את הדעת, כי האוטו הוא אישיות חשדנית מאד ויש לו פרוטקציה בהלונות הגבוהים ואין הוא נואת לשאת ולתת עם המש טרה... אלא שייחבך, כי אחרי ככלות הכל, אפילו אש עצמו אינו יודע על שום מה הוא נחפו.

חלומי הנכסף של האוטו הוא שכל האנושות תכחד מעל פני האדמה ורק הוא בלבד ישאר. הכרתו הפנימית והעמוקה היא, כי רק לו היות לגוע כאוות נפשו ברחובות ובדרכים, הכרכרות, בני הא דם ויתר כליהרכב הנעים חוטאים חטא לא יכופר בעצם צאתם מתוך החצר. כשאתה, אדם המהלך על שתיים, מגיע להצטלבות-דרכים ולפגוע שרייה של כרכרות שיצאו לטייל, — הנך משלים עם מצב הדברים ומחכה בסבלנות עד שיעברו. אתה מקבל זאת כגוריה ומק בל ייסוריך באהבה; אתה תורם בכך תרומתך לסדרי החברה האנושית ולצ רכיה, הגם שבתוך-תוכך אתה סבור, כי נימוסך שלך נאים מנומסיה של אותה חברה...

ואילו האוטו אינו מודה בשום דבר. כשהוא נמצא במצב דומה לזה שתי ארתי לעיל הריהו מקבל התקפה של היסטריה, מתחיל לצרוח, לאיים ולגעות כאילו אמר משהו להרגו נפש. וכאשר הוא זו ממקומו הריהו וחר ונוסף, יורה מאחוריו כמתותח ומרעיל אוויר שלם בענו סמך של אדים מרעילים.

הסתכלו בו כשהוא עובר ברחוב, עם מבטיו המישירים, עם ארשת של אכי זרות מיכאנית, עם עינים שיצאו מתו ריהן, — הוא עובר בין שני טורים של הולכי-רגל שנתקבצו על המדרכות, כאחוזי היפנוזה, רועדים מפחד, מוכנים

ומזומנים לנטות הצדה כדי לפנות לו דרך... ובשעה שחבר המסכנים הללו מנסה לחצות את הרחוב מוציא האוטו פקודה קצרה, צרודה, כעסנית, קללה: — חרר! — פירוש הדבר: — חזור! תן לי לעבור תחילה! אם אין אתה נזהר מדרכו ואינך נסוג מיד, הריהו מטיח בפניך: — חרר! חרררר! (סור הצדה, חמורה, כי עוד מעט ואני עושה ממך עפר ואפר!).

יותר מזה, אפילו אם נתכונת רק לחצות את הרחוב כדי לקנות משהו בבית-המרקחת שממול, מנחש לו האוטו את כוונתך והוא עוצר אותך ממצח:

— חרר! כלומר: — חזור! אינני מרשה לך לקנות כלום! וכיוון שהוא אוסר עליך לחצות את הרחוב, אתה מתפתה לנסות לגנוב דעתו, לכל הפחות כדי להוכיח לו, כי לא כל כך קל לנצח אותו, — ובהסתה, בשעות הלילה בערפל הסמיך, מתוך תקווה כי אולי לא היתפס בשעת מע שהי אתה מנסה... האלהים ישמרך! בשעה שאינך מצפה לזה כל-עיקר, מופיע לו האוטו, בהשקט, מתוך אינו חצר או מרחוב צדדי ומבלי לומר חרר או מרר הוא מפילך על האדמה ושם אתה נשאר עד למחרת היום בבוקר...

על כן אני אומר, כי אצלנו מוטב לו לאדם לחיות על מדרכה אחת בלבד, על אותה המדרכה שבה נולד...

הנוהג לשתות בניין מקובל מאד על האוטומובילים. הלוואי ולא ילמדוהו גם הסוסים...

אחרי שלגם לגימה טובה של בניין יוצא לו האוטו לטייל בנאות-כפר, לש אוף אוויר צח, ולא פעם אירע שיתנגש בעמוד של טלגראף או שיעלה על שדה זרוע, כדי לקצר את הדרך... מאז שם עינו בכוס סיגל לו האוטו נימוסים של תיש. שני אוטומובילים, כי יבואו זה מול זה מכוננים הפוכים, קופץ עליהם זעם שהוא כאילו עצור בעצמותיהם מזה דורות, ואם רק ראו זה את זה ממרחק מה הריהם מנגשים זה את זה בחלקם הקידמי — למרבה תמיהונם של הצפרים היושבות על העי צים ויתר עדיהראייה, שזומונו לאותו מקום.

על כן אני מציע — כי למען ישראל השלום בכפרים, תסגור הממשלה את כל תחנות הבניין ותכריח את האוטו מובילים להגמל לגמרי מן המשקה הזה, והדבר יהיה גם לטובת בריאותם של הים.

היו זמנים כאשר האוטו היה דבר נדיר, יקרה-מציאות. רק מנהיג מדינה גדול או בעל-אחווה עשיר, היה יכול לרכוש לעצמו אוטו. כיום יכול אתה לראות אפילו עתה נאי יושב בתוך אוטו, ואין איש מתפלא עוד על כך...

כיצד מתרבים האוטומובילים? איש איש יודע להשיב על כך תשובה מדויקת. יודיד גוד סיפר לי פעם, כי באחד הלילות הוכרח שברולט להשאר ללון במוסך אחד עם מכונית-משא של ביה"ח לקרת, וכעבור כמה חודשים הולידה מכונית-משא — אופנוע. (הו מין אוטו קטן, בן שני גלגלים, שאינו פחות מסוכן מן הגדול), ומספרים כי הילוד הקטן נשאר לשירות ביה"ח לק רח אף-על-פי שבעל השברולט, שבגינו אירע כל אותו מעשה, תבע גם הוא זכויות מסוימות.

אם אמנם כן הדבר, הרי יש מקום לשאלה: משום מה אין מייסדים באר צנו מגדלות של אוטומובילים לאומיים? בקצת סבלנות והבנה היינו יכולים להוציא גזע חדש של אוטומובילים

מקוריים שהיו יכולים לעמוד בתחרות עם אוטומובילים של הרבה ארצות אחרות. ובהתחשב עם התנאים המיוחדים הקיימים אצלנו (כבישים טובים, אוכלוסיה סבלנית, משטרה מנומסת) אפשר להניח כי המכוניות שהיו נולות אצלנו, באווירה הזאת, היו יותר מרשעות ואכזריות מאלה המובאות אלינו מן המערב. וסבורני, כי הן תהיינה גם יותר נדרשות בשוק, על ידי חובבי דורם מסוג מיוחד. משלם שאוטו שאינו יורם אנשים, שאינו רותף אחרי ילדים ופרות בכפרים, אפילו לורך החצרות, אינו ראוי להקרא בשם אוטו.

וכיוון שכל זה אינו אלא ענין של ציון מקורי, לאומי, רצוי היה שה אוטו המקורי שלנו יהיה גם בעל קול משלו וכלי-בטיב מקוריים. במקום צלי לים משעממים, גרוניים, הדומים לצלילים שמוציא מגרונו חזיר פרא אמריקני, — היו יכולים האוטומובילים המקוריים שלנו להוציא צלילים עדינים של "התקווה" או "תחוקה"... או איה שיר ערש נעים שיהלך תנומה על עוברי-אורה, כדי שתוכל אחר כך לעיתות ישר עליהם, לדרסם כמו זבובים...

אלא שלשם הטבת הגזע היינו צריכים להיות זהירים מאד בבחירת ה"אבות" של האוטומובילים המקוריים שלנו. קודם כל יש להוציא מכלל זה את האוטו מסר-הנימוס. למשל האוטו העירוני העובר ברחובות ומתנו עלי הם מים, בלא בושה, לעיני כל, במקום לפוש לאיזה רחוב צדדי ולעשות את צרכיו, אם אינו יכול להתאפק עד שיגיע למוסך... ועוד זאת: בימי נדודיהם, כאשר פעם בשנה יוצאות כל המכוניות הנוצרות שבעיר לתחרות בדרכים, יש צורך להעמידן למבחן בחירה קפדני ולפקח בשבע עינים על הצלבויות הדרכים... למעשה לא צריך המפקח על תחרויות אלה להניח לאוטו בעל 80 כוחות סוס "להתעסק" עם עגלה עלובה הנסחבת בכוחם של שני סוסים תששים, — ולהביא עליה אסון, להשאירה על אם הדרך כשגלגליה תלוים באוויר... אבל אפשר להניח לה"פונטיאק" להתנגש עם "לאנציה". הדבר לא יזיק לאחד מהם.

הראיתם פעם את האוטובוס העושה את הדרך תל-אביב -- יפו וחזרה? אדרבה ראו נא אינו "רוח", זה, תשוש כוח, תמיד מלוכלך מלא אבק ובזק (כאילו אינו מתרחץ לעולם) האם ראוי הוא שישאיר אחריו בנים בעולם הזה?

או שמא ראיתם פעם עובר ברחובות העיר מין אוטו ישן, פרוק אברים ומרוט עצבים, הנהוג על ידי חייל משוחרר? מי יודע אם אוטו זה לא נולד מפגישת איה פורד עובר-רובל עם אינו עגלה מימי סבתא? ראיתני פעם כשסירב לזון ממקומו למרות כל הפצרותיו של החייל המשוחרר ונזמה היה כי אמר לטרון נפשו בכפו ולש-תטה או לגנח את בעליו, שירד לדחפו קדימה, בגלגליו האחוריים...

"סטרואן" חדש-חדש שעבר באתו מקום נתן עיניו בו ואמר: — אלה תוצאות הנשואין של מין בשאינו מינו!

תרגם ועבר: ש. אבינעם

כרהיטים לילד

עננה

ביחד לרהיטים מתקפלים